ОСЕРДЯ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ ТА ОФІЦІЙНИЙ ПРОТОКОЛ ДОСЛІДЖЕННЯ

«ЛАТЕНТНЕ НАСИЛЛЯ, АГРЕСІЯ ТА ЗАТИСНУТИЙ СТАН У РОДИНАХ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ І ВЕТЕРАНІВ: ОЦІНКА РИЗИКІВ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ КРИЗИ»

СТАТУС ДОКУМЕНТА: ОФІЦІЙНИЙ АНАЛІТИЧНИЙ МАТЕРІАЛ ДЛЯ ПРЕДСТАВЛЕННЯ КЕРІВНИЦТВУ ОБОРОННОГО СЕКТОРУ, ДЕРЖАВНИМ ОРГАНАМ ТА МІЖНАРОДНИМ ПАРТНЕРАМ

2026

1. УМОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ

- **Вибірка:** 100 жінок (дружини, матері, цивільні партнерки військовослужбовців та ветеранів).
- **Формат проведення:** 5 закритих онлайн-фокус-груп (по 20 учасниць у кожній).
- **Методологічний інструментарій:** Поглиблене якісне інтерв'ювання, феноменологічний аналіз, соматично-екзистенційна оцінка психоемоційного стану учасниць.

2. НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ФІНАНСОВИЙ СТАТУС

Громадська організація «Осердя» проводить усі свої емпіричні, аналітичні та наукові дослідження **виключно за власний рахунок.**

- **Гарантія 100% незалежності:** Відсутність зовнішнього грантового чи політичного фінансування на етапі дослідження гарантує абсолютну неупередженість, відсутність заангажованості та унеможливлює будь-який зовнішній тиск на методологію, вибірку та підсумкові висновки.
- **Об'єктивність результатів:** Незалежний формат повністю знімає фактор впливу на процес дослідження. Це упереджує маніпулювання даними та виключає можливість проігнорувати складні або «незручні» суспільні проблеми.
- **Захист Суб'єктності людини**: Місією ГО «Осердя» є захист сутності кожної людини від негативного деструктивного впливу. Самостійне фінансування дослідницького блоку дозволяє фіксувати реальну, а не задекларовану картину в родинах.

3. ПЕРЕДУМОВИ ТА АКТУАЛЬНІСТЬ

Підставою для проведення дослідження стали систематичні звернення та тривожні сигнали від жінок із родин військовослужбовців і ветеранів. Організацією було зафіксовано стрімке зростання рівня вербального, психологічного, фізичного та прихованого сексуального насилля всередині родин після повернення чоловіків із зони бойових дій у цивільний побут.

4. МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Комплексне вивчення глибини травматизації родин, викриття латентних форм побутової агресії та сексуального примусу, розробка шляхів відновлення Суб'єктності жінки та формування практичних механізмів подолання сімейної та соціальної кризи.

5. АНАЛІЗ ПРОБЛЕМАТИКИ ТА КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Наявні соціальні інструкції змушують родину бути «подушкою терпіння» та амортизатором для ветерана. Це заганяє жінку в затиснутий стан, виснажує її ресурс і легалізує агресію в побуті.

Фактор 1: Емоційне вигорання	Фактор 2: Роль "Жертви"	Фактор 3: Деструктивний контакт	Фактор 4: Сексуальне насилля
92% *відчувають виснаження та ізоляцію від суспільства*	*85%* *підлаштовуються ціною власного ментального стану*	*78%* *фіксують спалахи агресії та очікують погіршення ситуації*	*50%* *зазнають сексуального примусу та вважають це «вимушеною нормою»*

ДЕТАЛІЗОВАНИЙ АНАЛІЗ СТРУКТУРНИХ ФАКТОРІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

Фактор 1: Емоційне вигорання (92%)

- **Хронічна виснаженість та самотній тягар побуту:** Жінки роками самостійно вирішують усі побутові, виховні та фінансові питання в умовах постійного страху за життя чоловіка.
- **Соціальна ізоляція та втрата розуміння:** Цивільне оточення часто не розуміє специфіки життя з військовим. Жінка залишається сам на сам зі своїми переживаннями, відчуваючи відчуження у звичайних соціальних колах.
- **Емоційне спустошення (блок на власні потреби):** Жінка забороняє собі відчувати радість, відпочивати чи вимагати підтримки, оскільки її власні проблеми здаються «неважливими» на тлі війни.

Фактор 2: Роль «Жертви» / «Подушки-амортизатора» (85%)

- **Самопожертва за вказівкою суспільства:** Тиск зовнішніх стереотипів («ти маєш бути надійним тилом», «мусиш терпіти будь-які спалахи, бо йому важче»).
- **Стирання особистісних кордонів:** Поступова втрата права на власні емоції, думку, відмову чи незгоду через острах спровокувати конфлікт або «зашкодити» чоловікові.
- **Накопичення прихованого гніву та вторинна травматизація:** Постійне придушення власного болю перетворює жінку на «амортизатор», що веде до внутрішнього розпаду, психосоматичних хвороб і подальшого сімейного вибуху.

ДЕТАЛІЗОВАНИЙ АНАЛІЗ СТРУКТУРНИХ ФАКТОРІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

Фактор 3: Деструктивний контакт (78%)

- **Спалахи неконтрольованої агресії та вербальний тиск:** Раптові емоційні вибухи чоловіка через побутові дрібниці (гучні звуки, «не те» слово), які тримають усе сімейне коло в постійній напрузі.
- **Життя в режимі «очікування міни»:** Жінка та діти перебувають у стані цілодобового гіперконтролю, прораховуючи кожен свій крок і подих, щоб не стати детонатором чергового скандалу.
- **Прогнозований розпад стосунків:** Усвідомлення того, що без зовнішньої фахової інтервенції градус напруги лише зростатиме, призводячи до фізичного насилля або остаточного руйнування сім'ї.

Фактор 4: Латентне сексуальне насилля (50%)

- **Зниження рівня агресії (Самозахист):** Згода на сексуальний примус як спосіб заспокоїти партнера та відвернути загрозу жорстокого фізичного побиття.
- **Фінансовий шантаж та маніпуляції:** Страх, що відмова призведе до позбавлення матеріального забезпечення жінки та дітей.
- **Почуття провини та соціумний тиск:** Нав'язані суспільством штампи («він пройшов війну - треба терпіти й погоджуватися на все»), які змушують жінку виправдовувати знущання.

6. КАСКАДНИЙ ВПЛИВ ПРОБЛЕМИ

- **На жінку:** Втрата власної ідентичності, хронічна соматична затиснутість, психосоматичні захворювання, руйнування самоповаги та життя в постійному страху.
- **На дітей:** Фоновий страх, розвиток неврозів, виникнення аутоагресії та засвоєння насилля як «нормальної» моделі поведінки.
- **На суспільство:** Легалізація та нормалізація агресії у громадах, руйнування інституту сім'ї, зростання рівнів криміналу й суїцидальності, загроза розпаду соціо-демографічного фундаменту нації.

7. СИСТЕМА РІШЕННЯ: СТВОРЕННЯ ПРОСТОРУ ВІДНОВЛЕННЯ ЖІНОК

Для подолання кризи необхідне створення спеціалізованого **Простору відновлення ресурсів жінок** (у фізичному та інформаційному форматах):

1. **Зняття вини та захист особистих кордонів:** Виведення жінки з ролі «амортизатора насилля», відновлення її права на безпеку та особисту автономію.
2. **Практично-юридичний супровід:** Запровадження закритих груп чесного діалогу, соматичних практик розвантаження тіла, залучення фахових психологів та юристів.
3. **Захист Суб'єктності на державному й світовому рівнях:** Інституційне визнання права жінки на перебування у власному стані та збереження її жіночої сутності без примусу до жертовності.

8. ГЛИБОКИЙ АНАЛІЗ: ЦІННІСТЬ СУБ'ЄКТНОСТІ ТА АВТОНОМІЇ КОЖНОЇ ЖІНКИ

Жінка не є функціональним ресурсом суспільства, «доглядачкою» чи подушкою-амортизатором для чужого болю. Спроба вимірювати цінність жінки лише через її корисність для дітей, чоловіка чи держави — це та сама системна пастка, яка роками легалізує насилля, змушує «терпіти» та позбавляє людину права на власне життя.

Захист і збереження кожної жінки — це передусім визнання її **самоцінності, самостійної Суб'єктності та недоторканного права на власну автономію**. Жінка має безосновне право на безпеку, особисті кордони, емоційний спокій та власне відновлення — незалежно від того, які соціальні ролі вона обирає чи не обирає виконувати.

Суспільство не має права вимагати від жінки жертовності ціною її ментального та фізичного здоров'я. Подолання культури насилля в країні можливе лише тоді, коли життя, гідність та недоторканність кожної жінки визнаються найвищою цінністю самі по собі, а не як засіб для досягнення чиїхось цілей.

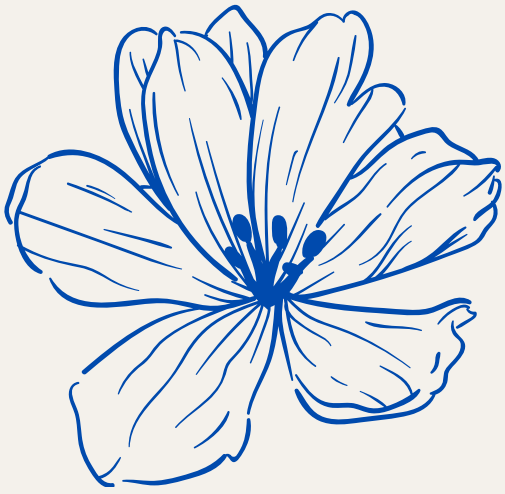

9. ЗАПИТ НА ПАРТНЕРСТВО ТА ФІНАНСУВАННЯ

Провівши дослідницький етап самостійно та незалежно, ГО «Осердя» гарантує об'єктивність наведених даних. Проте масштабне впровадження розробленого рішення потребує об'єднання зусиль.

“МИ ЗАПРОШУЄМО ДО СПІВПРАЦІ ТА ПАРТНЕРСТВА:
Організація потребує залучення ресурсів САМЕ ДЛЯ ПРАКТИЧНОГО ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ — розгортання мережі Просторів відновлення жінок, створення загородніх Буферних просторів та покриття витрат на фахову юридичну, соматичну й психологічну допомогу.
Ми відкриті до співпраці з оборонним сектором, державними інституціями, міжнародними фондами та меценатами, які готові інвестувати в реальний захист родин та збереження сутності кожної людини.”

